

Befaringsnotat - Naturmangfold Elgveien 14B

Sammendrag

Som følge av en mulig omregulering av Elgveien 14B er det gjort en naturfaglig befaring og vurdering av tomta. Eiendommen ble befart 08.05.2026, og det ble undersøkt for både rødlistede og fremmede arter, samt naturtyper etter Miljødirektoratets instruks M-2209. Det ble ikke registrert naturtyper etter Miljødirektoratets instruks. Det ble imidlertid registrert både rødlistede arter og fremmede arter. Skogholtet i nordøst er av størst naturfaglig interesse, hvor det forekommer både ask og alm (begge EN), samt andre vanlige løv- og bartrær. Nordvest på tomta står en mindre forekomst med fremmedarten rynkerose (SE). Dette er en høyrisikoart som bør fjernes i henhold til veileder M-982, dersom fremtidig arbeid innebærer massehåndtering. Øvrig vegetasjon består av opparbeidet plen med både stedegne og fremmede arter. Tomta har et typisk hagepreg som stedvis er noe gjengrodd, samt restnatur som danner skogholtet i nord. Det er ikke et særskilt viktig eller verdifullt naturområde, men opptrer som en grønn lunge i et ellers grått landskap.

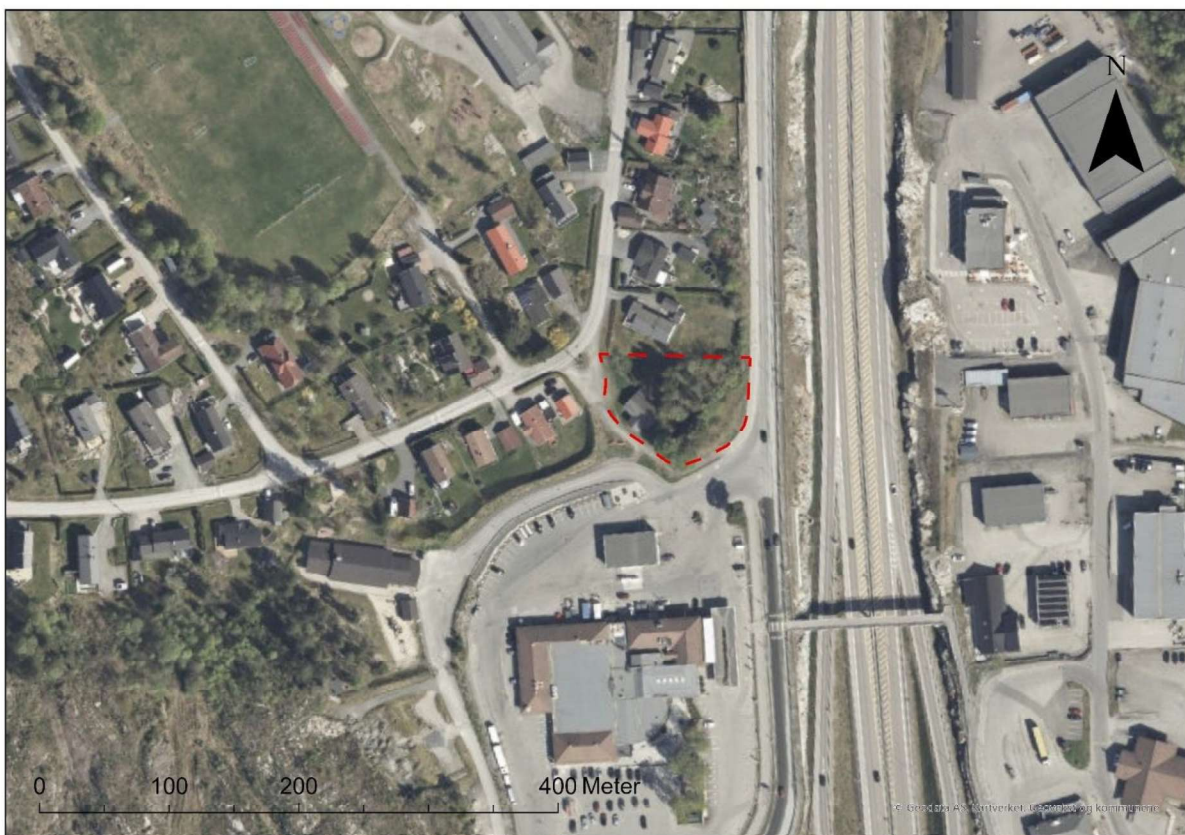
Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
A01	12.05.2026	Til fagkontroll	SIMFOS	MARIDA	
J04	20.05.2026	For bruk	SIMFOS	MARIDA	SIMFOS

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

1 Bakgrunn

I forbindelse med omregulering av en mindre del av reguleringsplanen på Rugtvedt i Bamble kommune, er Norconsult engasjert for å gjøre en vurdering av naturmangfoldet på tomta Elgveien 14B. Oppdraget omfatter feltbefaring og påfølgende vurdering av naturmangfoldet på tomta. Eiendommen ble befart 08.05.2026, og det ble undersøkt for arter av forvaltningsmessig interesse, herunder særlig rødlistede og fremmede arter, samt naturtyper etter Miljødirektoratets instruks M-2209.

Eiendommen Elgveien 14B ligger vest for Stokkevannet på Rugtvedt og omfatter ca. 1300 m² (figur 1-1). Bakgrunnen for omreguleringen er å omgjøre tomtens formål til sentrumsformål.

Figur 1-1. Elgveien 14B (rødt omriss). Tomta ble befart av naturfaglig personell 08.05.2026.

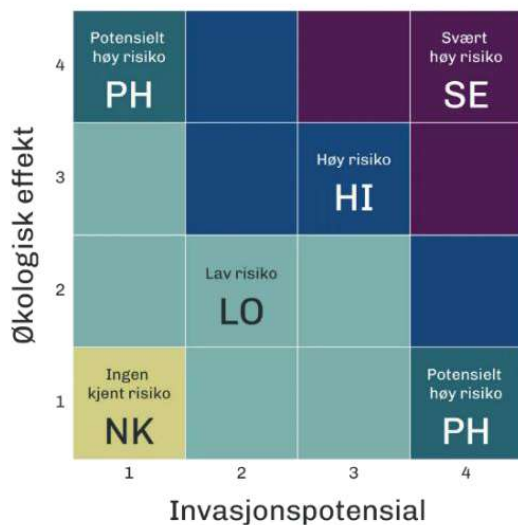
2 Metode

Området er kartlagt i vekstsesong, og etter gjeldende kartleggingsinstruks for terrestriske naturtyper, M-2209 [1]. Dette inkluderer artskartlegging etter Norsk rødliste for arter 2021 [2] og Fremmedartslista 2023 [3]. Notatet er utarbeidet av naturforvalter med mastergrad, og kvalitetssikret av naturforvalter med 10 års erfaring.

2.1 Fremmede arter

Fremmede arter er arter som ikke forekommer naturlig i Norge. Med dette menes arter som ble innført til Norge etter år 1800, og har vært sammenhengende reproduserende uten menneskelig hjelp i mer enn 10 år. Fremmedarter utgjør en risiko for naturmangfold ved å fortrenge stedegne arter og endre lokale økosystemer og diversitet. I Norge gjennomfører Artsdatabanken risikovurderinger av fremmedarter, og resultatene publiseres på Fremmedartslista [3]. Hvilken risiko hver art utgjør, bestemmes ut fra artens økologiske effekt og potensial for spredning og etablering (figur 2-1).

Fremmede arter har ofte svært god spredningsevne og karplanter kan lett spres via frø og/eller plantedeler. Graving i infiserte masser kan medføre en betydelig risiko for slik spredning. Miljødirektoratets veileder M-982 [4] beskriver tiltak for å forhindre spredning ved massehåndtering. Veilederen skiller mellom arter med høyere risiko og arter med lavere risiko for spredning. For førstnevnte bør det alltid gjennomføres tiltak. Tiltak innebærer enten at forekomsten fjernes eller at en helt enkelt unngår å berøre den under arbeidene [4].

Figur 2-1. Artsdatabankens risikomatrix.

3 Natur på eiendommen

Elgveien 14B ble utbygd på 1960-70-tallet [5], og bygget som står der i dag har tidligere vært benyttet av en speiderforening. Bruken har nå opphørt, og bygget står tomt. Planområdet ligger i svak oseanisk seksjon og i boreonemoral vegetasjonssone. Dette er en overgangssone hvor bartrær opptre sammen med mer varmekrevende løvtrær. Historiske flyfoto viser at området var skogkledd før utbygging.

Det er ikke registrert naturtyper etter Miljødirektoratets instruks på tomta, men både rødlistede arter og fremmede arter, i tillegg til vanlig forekommende arter.

Planområdet består i hovedsak av plen som skjøttes, og området fremstod nylig klipt. Deler av arealet er likevel noe gjengrodd. Et mindre skogholt i nordøstlige hjørnet skiller seg ut som det mest naturlige området på tomta, og er også det området hvor det er størst potensial for naturmangfoldverdier. Her er det imidlertid tegn til at deler av massene ikke er stedeegne, blant annet på grunn av unaturlige strukturer (figur 3-1). Det forekommer også spredt søppel i området (figur 3-2). I deler av skogholtet kan vegetasjonen karakteriseres som lågurtskog med innslag av edelløvtrær, særlig spisslønn og noe alm (EN), samt en betydelig mengde bergflette (figur 3-3). Ellers på tomta domineres vegetasjonen av andre vanlige og stedeegne arter. Av treslag forekommer blant annet furu, bjørk, osp, selje og spisslønn. Ask (EN) forekommer for det meste mot nordvest, men også spredt over hele tomta. Ingen av asketrærne er spesielt store, og alle fremstår som unge. Bjørk og enkelte furutrær fremstår som relativt grove og har trolig stått siden før utbygging. Det finnes også en mindre rekke med grantrær, men disse vurderes som yngre.

Av rødlistede arter er det kun registrert ask og alm. Begge artene er klassifisert som sterkt truet (EN). Ask forekommer jevnt spredt over tomta, men individene er gjennomgående små. Alm forekommer også spredt, med hovedtyngde i skogholtet, hvor det også står et større tre (figur 3-3). Til tross for rødlistestatusen er begge artene relativt vanlige lokalt og regionalt. Begge er truet som følge av sykdom [2].

Feltsjiktet ellers på tomta har innslag av blant annet vårkål, hvitveis, stormaure, og bitterbergknapp. Busksjiktet har innslag av alperips, bringebær og bergflette. Det forekommer også enkelte hageplanter som morell, i nord. I den nordlige delen ligger også noe hageavfall (figur 3-2).

Blant fremmede arter ble rynkerose (SE) registrert flere steder, med størst utbredelse i nordvestlige deler av tomta (figur 3-4). I tillegg forekommer buskhyll (SE) spredt. Rynkerose er en høyrisikoart som bør fjernes i tråd med Miljødirektoratets veileder M-982. Øvrige registrerte fremmedarter tilhører også kategorien svært høy økologisk risiko (SE), men omtales ikke som prioriterte høyrisikoarter i M-982.

Langs østsiden av planområdet går en støyskjerm i nord-sør-retning mot riksveien (figur 3-5), av ukjent materiale. Denne må miljøkartlegges av fagkyndig personell dersom fremtidig arbeid på tomta innebærer sanering av konstruksjonen. På østsiden av støyskjermen er det etablert plen med både stedeegne og fremmede arter, inkludert en hekk dominert av mispel (*Cotoneaster Medik*) (SE) (Figur 3-6).

Fugleaktiviteten under befaringen var begrenset, og det ble kun registrert en syngende rødstrupe. Området vurderes likevel å kunne ha en viss lokal betydning som leveområde for fugl, særlig fordi deler av planområdet har skogpreg og tilbyr skjul og strukturell variasjon.

Samlet sett vurderes planområdet som et hagelandskap med noe hverdagsnatur/restnatur, hvor de største verdiene er knyttet til skogholtet. Figur 3-7 viser et oversiktsbilde over de viktigste funnene fra befaringen. Området er ikke et særskilt viktig eller verdifullt naturområde, men opptre som en grønn lunge i et ellers grått landskap. I fremtiden bør fremmede arter håndteres i tråd med Miljødirektoratets veileder [4]. Det kan være aktuelt å ivareta enkelttrær av ask og alm i videre arealplanlegging der dette lar seg gjøre. Også andre store trær bør skånes. Utover dette vurderes det at en omregulering av tomta ikke vil ha noen vesentlige konsekvens for naturmangfold.

Figur 3-1. Venstre: Delvis unaturlige strukturer som ser ut til å være tilkjørte masser (venstre). Høyre: Det lå også grus her. Bildene er tatt omtrent midt på tomte.

Figur 3-2. Venstre: Eksempel på søppel/fremmede elementer på tomta. Bildet er tatt i det nordøstlige hjørnet. Høyre: Hageavfall nord på tomta

Figur 3-3. Venstre: Større almetre (EN) i det nordøstlige hjørnet av tomta. Høyre: betydelig mengde bergflette på trestammer.

Figur 3-4. En liten hekk med rynkerose (SE), nordvest på tomta.

Figur 3-5. Støyskjerm i øst, bildet er tatt fra sør mot nordøst. Bak i bildet ligger skogholtet.

Figur 3-6. Plenareal øst for støyskjermen. Bildet viser blant annet gran, furu, osp, bjørk og ask (EN). Hekken i forgrunnen består av en fremmed art i mispelslekta samt alperips. Bildet er tatt fra nord mot sørvest.

Figur 3-7. Nærmere oversiktsbilde av tomta. Sort linje viser hvor støyskjermen går, lilla rektangel viser hvor rynkerose står. Grønn sirkel viser kjerneområdet for skogholtet. Resterende areal er plen, mer eller mindre gjengrodd.

4 Referanser

- [1] Miljødirektoratet, «Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2,» 2024.
- [2] Artsdatabanken, «Norsk rødliste for arter 2021».
- [3] Artsdatabanken, «Fremmedartslista 2023».
- [4] Miljødirektoratet, «Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter,» 2018.
- [5] kart.finn.no, «Historiske flyfoto,» [Internett]. Tilgjengelig fra: <https://kart.finn.no/>. [Funnet 12 05 2026].
- [6] Artsdatabanken, «Fremmedartslista 2023,» [Internett]. Tilgjengelig fra: <https://lister.artsdatabanken.no/fremmedartslista/2023>.